

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie obwinionej S. J.

o wykroczenie z art. 86 § 1 k.w.

w przedmiocie wniosku oskarżyciela posiłkowego P.K.

o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w Otwocku del. do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie X.Y. od orzekania w sprawie o sygn. akt VI Ka 1069/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 czerwca 2024 r.,

**na podstawie art. 26 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.
o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 622)
pozostawia wniosek bez rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 13 grudnia 2023 r., sygn. akt IV Ko 250/23, Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie na podstawie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 622, dalej: „u.SN”) przekazał Sądowi Najwyższemu – Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, wniosek oskarżyciela posiłkowego P.K. (dalej: „wnioskodawca”) o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w Otwocku

del. do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie X.Y. od orzekania w sprawie o sygn. akt VI Ka 1069/23.

W uzasadnieniu wnioskodawca jako okoliczność świadczącą o braku niezawisłości osoby objętej wnioskiem wskazał na delegację sędzi X.Y. do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie. Podniósł, że sędzia X.Y. do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie „ma jedynie tzw. ‘delegację’. Tym samym nie jest wskazanym pracownikiem sędziowskim, zatrudnionym w sądzie okręgowym, co za tym idzie – nie może ona wykonywać czynności przeznaczonych szczególnie dla sądu okręgowego, w tym II instancji, albowiem nie wykonuje ona obowiązków wymiaru sprawiedliwości sądu okręgowego, a co najwyżej sądu, do którego została powołana stosownymi decyzjami”. Zdaniem wnioskodawcy, sędzia X.Y. otrzymała delegację na skutek „dowolnej i nieuprawnionej politycznej interpretacji manipulacji zapisu art. 77 uposp”. Zdaniem wnioskodawcy, „nadawanie Ministrowi uprawnienia dowolnego tzw. ‘delegowania’ pracowników sędziowskich prowadzi do uzasadnionego zarzutu dowolnego manipulowania i wpływania na skład sędziowski”. Jak dalej podniesiono, „sprawa pochodzi z sądu rejonowego, okręgu tego samego, z którego pochodzi X.Y.”. Następnie wnioskodawca wskazał, że „zarzuty w niniejszej sprawie dotyczą również nieprawidłowości i rażących manipulacji dokumentów i akt sprawy przez pracowników sędziowskich, będących kolegami i koleżankami X.Y.”, przez co „będzie ona chciała działać de facto na korzyść swojego koleżeństwa”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek pozostawiono bez rozpoznania.

W myśl art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tj. Dz.U. 2021, poz. 154, dalej: u.SN) do właściwości Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Ustawodawca powierzył Sądowi Najwyższemu rozpoznawanie określonej kategorii wniosków lub oświadczeń formułowanych w toku spraw rozpatrywanych przez sądy,

a jednocześnie ograniczył zakres kognicji sądu do takich, które zawierają pewien rodzaj zarzutów, tj. zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Zarzut braku niezawisłości sędziego podnoszony w sprawie, w której orzeka dany sędzia, musi tej sprawy bezpośrednio dotyczyć. Już treść art. 26 § 2 zdanie drugie u.SN, wyraźnie wskazuje, że wniosek o wyłączenie przekazuje sąd rozpoznający sprawę, zatem okoliczności w nim podniesione muszą tej konkretnej sprawy dotyczyć.

Wniosek o wyłączenie sędziego skierowany do rozpoznania przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 26 § 2 u.SN, jako obejmujący ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, pozostawia się bez rozpoznania (art. 26 § 3 u.SN).

Przepis art. 26 § 3 u.SN wyznacza tym samym granicę, w jakiej Sąd Najwyższy bada zarzuty, o których mowa w art. 26 § 2 u.SN. Zarzuty te nie mogą dotyczyć oceny tego, czy dana osoba jest sędzią, a więc polegać na rozstrzygnięciu w przedmiocie przysługiwania osobie objętej wnioskiem statusu sędziowskiego. Ograniczenie to stanowi konsekwencję przewidzianej na poziomie konstytucyjnym procedury powoływania sędziów przez Prezydenta RP na wniosek KRS (art. 179 Konstytucji RP) i wiąże się z rozstrzygnięciem przez ustawodawcę, że akt powołania stanowi podstawę prawnokonstytucyjnego stosunku łączącego osobę sędziego z Rzeczpospolitą Polską, który – jako taki – nie może być przedmiotem kontroli sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 października 2019 r., I NOZP 2/19).

Instytucja wyłączenia sędziego z powodu istnienia okoliczności mogących wywołać wątpliwości co do jego niezawisłości ma charakter procesowej gwarancji jego bezstronności i obiektywizmu w konkretnym postępowaniu. W konsekwencji, zasadność wniosku o wyłączenie sędziego zależy od okoliczności faktycznych mogących mieć wpływ na sposób prowadzenia postępowania przez sędziego. Niedopuszczalne jest przy tym formułowanie zastrzeżeń o generalnym braku niezawisłości danego sędziego, w oderwaniu od specyfiki i okoliczności konkretnej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2021 r., I NWW 101/20).

Każdy wniosek o wyłączenie sędziego musi spełniać wymogi konstrukcyjne, które pozwalają na jego merytoryczne rozpoznanie. Dotyczy to w szczególności wymagania, aby oprócz postawienia wniosku o wyłączenie sędziego od rozpoznania konkretnej sprawy, sformułowano stosowne zarzuty, ich uzasadnienie i w miarę możliwości wykazano lub chociażby uprawdopodobniono (wniosek *in concreto*) okoliczności wskazujące na brak bezstronności lub niezawisłości sędziego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 maja 2020 r., I NWW 7/20). Wobec powyższego, podstawą pozostawienia wniosku bez rozpoznania, w oparciu o przepis art. 26 § 3 u.SN, jest sytuacja, w której wniosek nie spełnia warunków konstrukcyjnych (nie podaje okoliczności faktycznych i ich oceny prawnej, uzasadnienia lub uprawdopodobnienia zawartych w nim twierdzeń) lub ma charakter abstrakcyjny, tj. nie odnosi się do konkretnej sprawy lub dotyczy kwestionowania samego statusu sędziego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 maja 2020 r., I NWW 7/20).

Wnioskodawca oparł wniosek o wyłączenie od orzekania sędzi X.Y. wyznaczonej do rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt VI Ka 1069/23, na przesłankach dotyczących jej delegacji do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie. W tym miejscu trzeba wskazać, że co prawda Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19, stwierdził, że art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE z dnia 7 czerwca 2016 r. C 202/13, dalej: „TUE”) odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy 2016/343 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony, to jednak sędzia X.Y. została delegowana na podstawie art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz. U. z 2024, poz. 334 ze zm.) przez prezesa sądu apelacyjnego

(k. 139, akt o sygn. VI Ka 1069/23). Przy czym dodać trzeba, że sama instytucja delegowania sędziego nadal wynika z obowiązujących przepisów prawa polskiego, a jej stosowanie nie wpływa na niezawisłość i bezstronność delegowanego sędziego, gdyż wskazane przymioty sędziowskie mogą podlegać ocenie jedynie w odniesieniu do konkretnej sprawy. Odnosząc się zaś, do zawartego we wniosku twierdzenia oskarżyciela posiłkowego P. K., że sędzia X.Y. będzie „chciała działać de facto na korzyść swojego koleżeństwa”, należy stwierdzić, że jest to jedynie nieuprawdopodobnione przekonanie wnioskodawcy, które nie może zostać uznane za zasadną podstawę wniosku.

Mając powyższe na uwadze, wniosek o wyłączenie sędziego w zakresie w jakim został przekazany do rozpoznania Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 26 § 2 u.SN pozostawiono bez rozpoznania.

[SOP]

[a.ł]